

Avantatge comparatiu: per què a Espanya li compensa comerciar amb qui produïx menys

Exercici numèric complet d'avantatge comparatiu amb dos països i dos béns: costos d'oportunitat, qui s'especialitza en què, el rang de la relació d'intercanvi i la comprovació que les dues parts guanyen encara que una siga millor produint les dues coses.

DURADA

45 min · 1 sessió

AGRUPAMENT

parelles

UNITAT 12

Globalització, UE i reptes contemporanis

MATERIALS

- Fitxa de l'exercici amb la taula de producció màxima dels dos països
- Paper quadriculat o plantilla per a dibuixar les dues fronteres de possibilitats de producció
- Calculadora

ENCAIX CURRICULAR · Sabers C.4, E.1, E.2, E.3, E.4, E.5 · Comp. específiques CE6 · Comp. clau STEM, CPSAA, CC

Plantejament

La unitat afirma que el comerç internacional beneficia els dos països que comercien. És una afirmació que xoca de front amb la intuïció: si Espanya produïx més oli i més tela que Portugal, què guanya comprant-li alguna cosa a Portugal? La resposta de Ricardo porta dos-cents anys dempeus i és de les poques coses en què hi ha consens ampli entre economistes, però només s'entén fent els números.

Este exercici els fa sencers: dels costos d'oportunitat al repartiment del benefici, passant per la part que els llibres solen saltar-se —**el rang de preus dins del qual l'intercanvi és possible**—, que és justament on es veu que la teoria no diu a qui li toca la major part del guany.

Dades de partida

Dos països poden dedicar tots els seus recursos a produir oli o tela. Estes són les seues produccions màximes en un període:

PAÍS	OLI (MILERS DE LITRES)	TELA (MILERS DE METRES)
Espanya	120	240
Portugal	60	180

Se suposa que cada país pot repartir els seus recursos entre els dos béns de manera proporcional, així que la seua frontera de possibilitats de producció és una recta entre els dos extrems.

Objectius didàctics

- Calcular el cost d'oportunitat de cada bé en cada país a partir de les seues produccions màximes.
- Distingir l'avantatge absolut de l'avantatge comparatiu, i comprovar que és el segon el que determina qui s'especialitza en què.

- Delimitar el rang de la relació d'intercanvi i explicar per què fora d'ell una de les dues parts es nega a comerciar.
- Verificar amb números que els dos països acaben millor del que estarien produint pel seu compte.

Preguntes de l'exercici

1. Calcula el **cost d'oportunitat d'una unitat d'oli** en cada país, expressat en unitats de tela.
2. Calcula el **cost d'oportunitat d'una unitat de tela** en cada país, expressat en unitats d'oli.
3. Quin país té **avantatge absolut** en cada bé? Respon amb les dades a la mà.
4. Quin país té **avantatge comparatiu** en cada bé? Explica en una frase per què la resposta a esta pregunta no coincideix amb l'anterior.
5. Si cada país s'especialitza per complet en el bé del seu avantatge comparatiu, quant produïx el món de cada bé?
6. Entre quins dos valors ha de situar-se la **relació d'intercanvi** (litres de tela per unitat d'oli) perquè el comerç interesse als dos? Justifica què passaria just per davall i just per damunt d'eixe interval.
7. Suposa que acorden intercanviar **40 d'oli per 100 de tela**. Comprova, país per país, quant acaba tenint cadascun i compara-ho amb el màxim que podria tindre produint eixa mateixa quantitat d'oli pel seu compte.
8. Dibuixa les dues fronteres de possibilitats de producció i marca damunt de cadascuna el punt de consum que assolix cada país gràcies al comerç. On queda eixe punt respecte de la frontera?

Passos

1. **Lectura de la taula (5 min).** En parelles, comprovar que s'entén què significa cada número: són produccions **màximes**, alternatives, no simultànies.
2. **Costos d'oportunitat (10 min).** Resoldre les preguntes 1 i 2. Insistir que el cost d'oportunitat d'un bé es mesura sempre en unitats de l'altre, mai en euros.
3. **Avantatges (10 min).** Resoldre 3 i 4. Este és el moment clau de la sessió: convé detindre's fins que la parella pugui explicar en veu alta per què Espanya, sent millor en tot, s'especialitza igualment.
4. **Especialització i preus (10 min).** Resoldre 5 i 6. Per al rang, ajuda plantejar-ho com una negociació: a partir de quin preu Espanya es planta?
5. **Comprovació del benefici (7 min).** Resoldre 7. Cada membre de la parella comprova un país i després contrasten.
6. **Posada en comú (3 min).** Una parella explica al grup la resposta a la pregunta 4; la resta contrasta.

Criteris d'avaluació

CRITERI	DESCRIPCIÓ	PES
Costos d'oportunitat	Calcula bé els quatre i els expressa en unitats de l'altre bé	25 %
Absolut vs comparatiu	Distingeix els dos i explica per què manen els costos relatius	30 %
Relació d'intercanvi	Delimita el rang i justifica els dos límits	25 %
Comprovació del benefici	Verifica amb números que els dos països guanyen	20 %

Variants i extensions

- **Variant curta (25 min):** resoldre només les preguntes 1 a 4 i deixar el rang d'intercanvi per a la sessió següent.
- **Variant amb la calculadora de l'aula:** repetir l'exercici canviant la producció màxima de tela de Portugal a 300 i comprovar que l'avantatge comparatiu canvia de mans. És la manera més ràpida de

vore que no depén de la grandària del país.

- **Extensió crítica (15 min).** El model suposa que els recursos es reassignen sense cost d'un sector a l'altre. Discutir en gran grup què li passa, en el món real, a qui treballava al sector que desapareix. Enllaça amb la corba de l'elefant de Milanovic, que la unitat tracta més avant.
- **Connexió amb el test de la unitat:** la pregunta numèrica sobre el cost d'oportunitat del vi usa exactament este mètode amb altres xifres.

Solució orientativa

Per al professorat: passos de la resolució de l'exercici.

1. Pas 1: Cost d'oportunitat d'una unitat d'oli. Espanya renuncia a 240 de tela per a produir 120 d'oli, així que $**1 \text{ oli} = 240/120 = 2 \text{ tela}**$. Portugal renuncia a 180 de tela per a produir 60 d'oli: $**1 \text{ oli} = 180/60 = 3 \text{ tela}**$.
2. Pas 2: Cost d'oportunitat d'una unitat de tela. És l'invers de l'anterior. Espanya: $**1 \text{ tela} = 120/240 = 0,5 \text{ oli}**$. Portugal: $**1 \text{ tela} = 60/180 = 0,33 \text{ oli}**$.
3. Pas 3: Avantatge absolut. Espanya produïx més dels dos béns ($120 > 60$ d'oli i $240 > 180$ de tela), així que ****té avantatge absolut en tots dos****. Ací és on falla la intuïció: semblaria que a Espanya no li compensa comerciar.
4. Pas 4: Avantatge comparatiu. Es compara el cost d'oportunitat, no la quantitat. En oli: Espanya sacrifica 2 tela i Portugal 3, així que ****Espanya té l'avantatge comparatiu en oli****. En tela: Espanya sacrifica 0,5 oli i Portugal 0,33, així que ****Portugal el té en tela****. Cada país és relativament millor en un bé, encara que un siga absolutament millor en tots dos.
5. Pas 5: Especialització. Espanya dedica tots els seus recursos a l'oli (****120 d'oli, 0 de tela****) i Portugal tota a la tela (****0 d'oli, 180 de tela****).
6. Pas 6: Rang de la relació d'intercanvi. El preu de l'oli en tela ha de quedar ****entre 2 i 3****; per davall de 2 Espanya preferiria produir-lo ella mateixa, i per damunt de 3 Portugal preferiria el mateix. Qualsevol ràtio dins d'eixe interval deixa marge als dos.
7. Pas 7: Comprovació amb un intercanvi concret a 2,5 tela per oli. Espanya entrega 40 d'oli i rep 100 de tela: acaba amb ****80 d'oli i 100 de tela****. Produint ella sola 80 d'oli li quedarien recursos per a $240 - 2 \times 80 = 80$ de tela, així que ****guanya 20 de tela****.
8. Pas 8: Comprovació per a Portugal. Entrega 100 de tela i rep 40 d'oli: acaba amb ****40 d'oli i 80 de tela****. Produint ell sol 40 d'oli li quedarien $180 - 3 \times 40 = 60$ de tela, així que ****guanya 20 de tela****. Les dues parts milloren: el comerç no és un joc de suma zero.

Material obert de profedeeconomia.es · Llicència Creative Commons BY-NC-SA · Currículum LOMLOE